

Nitella gracilis

Spädslinke

Alger, Kransalger

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2b(ii,iii,iv,v)

Klass: Charophyceae (kransalger), **Ordning:** Charales, **Familj:** Characeae, **Släkte:** *Nitella* (slinken), **Art:** *Nitella gracilis* - spädslinke (Sm.) C.Agardh **Synonymer:**

Kännetecken

Spädslinke är en fintrådig och "gracil" kransalg. Kransgrenarna delar sig två till tre gånger och har en två- till trecellig taggspets. Därmed skiljer sig spädslinke från de vanliga arterna glansslinken *Nitella flexilis* och mattslinken *N. opaca*. Den är fintrådigare och mindre än uddsslinken *N. mucronata* som den kan förväxlas med. Under ljusmikroskop kan spädslinke dock skiljas från uddsslinken på oosporernas väggstruktur. Förväxlingsrisk finns även med nordsslinken *N. wahlbergiana* som är lika fintrådig. Hos denna art är dock skottets yttersta kransgrenar sammandragna till täta huvuden, medan spädslinke ser glesare ut.

Utbredning och status

Spädslinke har påträffats i nästan hela Sverige, dock är förekomsterna mycket spridda. Arten finns nu noterad i 21 sjöar eller småvatten (Artportalen 2015) medan den 1998 bara fanns noterad på fem moderna lokaler. De många sentida fynden är ett resultat av inventeringar inom åtgärdsprogrammet för kransalger. Spädslinke har hittats i Skåne, Blekinge, Småland, Dalarna, Värmland, Uppland, Sörmland, Västmanland och Norrbotten.

I resten av Norden är arten funnen i Danmark på två lokaler på Själland, i södra Norge (Artskart 2016), på Åland och längs sydkusten samt på en inlandslokal i Finland. Spädslinke är i övrigt känd från Mellan-, Väst- och Nordeuropa samt från Nord- och Sydamerika, Afrika, Asien och Australien. Arten är rödlistad som Starkt hotad (EN) i Tyskland ("2 Stark Gefährdet"; Ludwig & Schnittler 1996), som Sårbar (VU) i Norge (Henriksen & Hilmo 2015), Finland (Rassi m.fl. 2010) och på Brittiska öarna (Stewart & Church 1992), samt som Nära hotad (NT) i Estland (Red Data Book of Estonia 2008).

Ekologi

Spädslinke förekommer i sjöar, dammar och pölar, även i periodiska småvatten, främst på urbergsgrund men även i kalkrika områden. Undantagsvis finns den i brackvatten. Den växer främst på mjukbotten och föredrar vindskyddade lokaler, oftast på grunt vatten. Arten är ettårig på grunt vatten, men förmodligen flerårig på djupare vatten. Spädslinke har förmodligen bra spridningsförmåga.

Hot

Eutrofiering, försurning och inplantering av gräskarp hotar artens förekomst.

Åtgärder

Arten bör uppmärksammas bland botanister och myndigheter och artens nuvarande lokaler bör kontrolleras då och då.

Övrigt

Utländska namn - NO: Skjørglattkrans, GB: Slender stonewort.

Åtgärdsprogram: Under produktion

Litteratur

- Artportalen. 2015. *Rapportsystem för växter, djur och svampar*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. [<http://www.artportalen.se>] [uttag 2015-11-30]
- Artskart. 2016. *Artskart 1.6*. Artsdatabanken, Trondheim. [<http://artskart.artsdatabanken.no/Default.aspx>] [uttag 2016-01-22]
- Becker, R. 2010. Bemerkenswerte Characeen-Funde in Nordwest-Deutschland. *Abhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins zu Bremen* 46(3): 409-418.
- Blindow, I., Krause, W., Ljungstrand, E. & Koistinen, M. 2007. Bestämningsnyckel för kransalger i Sverige. *Svensk Botanisk Tidskrift* 101(3-4): 165-220.
- Forsberg, C. 1965. Environmental conditions of Swedish charophytes. *Symbolae Botanicae Upsalienses* 18: 4.
- Hasslow, O.J. 1931. Sveriges characéer. *Botaniska Notiser* 84: 63-136.
- John, D.M., Whitton, B.A. & Brook, A.J. 2011. *The freshwater algal flora of the British Isles. An identification guide to freshwater and terrestrial algae*. 2nd ed. Cambridge University Press, Cambridge: [1]-878.
- Langangen, A. 2007. *Charophytes of the Nordic countries*. Saeculum ANS. 102 s.
- Ludwig, G. & Schnittler, M. 1996. *Rote Liste gefährdeter Pflanzen Deutschlands*. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Löfgren, L. 1996. Venakärret. Naturinventering. Länsstyrelsen Örebro län, Naturvård 1996.
- Moore, J.A. 1986. *Charophytes of Great Britain and Ireland*. BSBI Handbook No. 5, London.
- Olsen, S. 1944. Danish charophyta. *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Biologiske Skrifter* 3.
- Persson, P.E. 1964. Några nya växtlokaler från urkalkområdet i Vikar. *Botaniska Notiser* 117: 96.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (red.) 2010. *The 2010 red list of Finnish species*. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Red Data Book of Estonia. 2008. Commission for Nature Conservation of the Estonian Academy of Sciences. <http://elurikkus.ut.ee/prmt.php?lang=eng> (uttag 2016-01-22)
- Rueness, J. 1990. Norske Algenavn. Liste utarbeidet av algenavnskomitéen nedsatt av Norsk Botanisk Forening 1978 og 1987. *Blyttia* 48: 57-63.
- Stewart, N.F. & Church, J.M. 1992. *Red data books of Britain and Ireland: Stoneworts*. Peterborough.
- Stålberg, N. 1939. Lake Vättern. Outlines of its natural history, especially its vegetation. *Acta Phytogeographica Suecica* 11: 3-52.
- Vahle, H.-C. 1990. Armleuchteralgen (Characeae) in Niedersachsen und Bremen. *Informationsdienst Naturschutz Niedersachsen* 10: 85-130.

Författare

Irmgard Blindow 1998. Rev. Roland Bengtsson 2016. ©ArtDatabanken, SLU 2016